

ÖLBF

1. Det fortsatta arbetet med Kulturmix har varit en viktig del av folkhälsokommunikatörens arbete under året. Kulturmix är ett gemensamt folkhälsoprojekt i Hällefors och Kopparberg där folkbildningen har samverkat med vårdcentralerna för att bjuda in deltagare till aktiviteter. Målgruppen är ofrivilligt ensamma, personer med psykisk ohälsa och daglediga. Under året har arbetet utvecklats och flera studieförbund har genom projektet fått mer lokalkännedom, fler kontakter med ledare lokalt och en närmare kontakt med varandra inom folkbildningen vilket underlättar för samverkan i norra länsdelen även långsiktigt. En del av medlen har använts till att stötta en lokal förening som arbetar med möten mellan människor i naturen och kommer att kunna fortsätta arrangera sociala träffar i linje med Kulturmix och låna ut materialet till andra föreningar. Deltagarna i Kulturmix har under hela projektet erbjudits 28 olika aktiviteter kostnadsfritt med kulturinslag och olika teman. Några exempel är Lägereldssamtal, allsång, litteratsamtal och rytmworkshop ihop med ett band.
 2. Örebro läns bildningsförbund arrangerade ihop med Region Örebro län en konferens under "en månad för livet" där vi gemensamt sammanförde olika yrkeskategorier kring temat ofrivillig ensamhet där folkbildningen bidrog med lokala exempel på hur folkbildare arbetar med området på olika platser i länet. Dafvid Hermansson, forskningsledare och museichef, delade under konferensen insikter från forskningsprojektet Kulturarv mot ofrivillig ensamhet – om hur kulturarvet kan skapa meningsfulla möten och motverka isolering.
 3. Under året har Örebro läns bildningsförbund uppmärksammat hur folkbildningen arbetar med folkhälsa i 30 olika intervjuer med video och bild. Detta för att sprida kunskap om folkbildningens bidrag i sin ordinarie verksamhet till länets folkhälsoarbete. Några exempel från året är Studieförbundets dans för Parkinson, NBVs mötesplats Klubb Silver för seniorer och lovaktiviteter för unga. Några andra exempel är Folkuniversitetets snickarcirkel för män i Degerfors, Studieförbundets Språkcafé i Lindesberg och Resonate Festivalen i Voxparken i Örebro. Fler exempel är Studiemotiverande folkhögskolekurs på Örebro folkhögskola, Bildas Datorkurser för asylsökande samt nyanlända som genomförts på sex olika orter och Studieförbundets Tillsammanscafé i Kumla. Sedan har Örebro läns bildningsförbund uppmärksammat en Narkotikakonferens som NBV arrangerade, Studieförbundet Vuxenskolans samarbete med föreningen Autism Örebro län och en NPF-utbildning som Bilda höll i.
- Projektet riktar sig till **ofrivilligt ensamma, personer med psykisk ohälsa och daglediga**, och har erbjudit **28 kostnadsfria kultur- och hälsofrämjande aktiviteter** såsom lägereldssamtal, allsång och rytmworkshops.
 - Under 2025 har projektet:
 - stärkt **samverkan mellan folkbildningen, vårdcentraler och lokala föreningar**,
 - gett studieförbunden **ökad lokalkännedom och fler ledarkontakter**,
 - skapat **långsiktiga samverkansstrukturer** i norra länsdelen.

Västra länsdelen:

1. Det långsiktiga utvecklingsarbetet med Backa barnet, för att stärka tidiga och samordnade insatser för barn och unga med familj i Degerfors har påbörjat breddinförande Under 2025 har arbetet med den strukturella samverkan i Degerfors mellan skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård, hållbarhetsenhet och polis befästs ytterligare genom att arbetet har börjat införas i praktiken. Kunskapen och målsättningen att stärka upp tidiga insatser genom Backa barnet har kompletterats där Degerfors samverkansstruktur behövde utvecklas. Genom Backa barnet har hälso- och sjukvården, kommun och polis fått ett gemensamt språk och verktyg som utgår från barnets bästa. Detta är avgörande för att kunna uppmärksamma och initiera tidiga insatser samt stärka barn och familj på ett rättssäkert sätt. Under 2023 initierades implementeringen, men då det handlar om att skapa nya strukturer och rutiner är det viktigt att förändringsarbetet får ta tid. Målbilden är att 2027 är alla barn i Degerfors Backa barnet- barn och då finns det likvärdiga och välfungerande stödstrukturer inom kommun, region och polis för att jobba tidigt och samordnat för barnets bästa. Arbetet med Backa barnet är ett resultat av tjugo års samverkan inom Degerforsmodellen som nu tagit nästa steg genom att införa verktyget Backa barnet.
2. Socialt avtryck i det offentliga rummet Under 2025 har kommunerna utnämnts till barnrättskommuner. Ett område där barnrättsarbetet, likväl som folkhälsoarbetet har utvecklats markant i Karlskoga under året är inom det strategiska stadsplanerings- fastighetsprojekts- och utvecklingsarbetet. I arbetet har verktyg så som konsekvensanalyser och medborgardialoger utvecklats och använts inom fastighetsprojekt som exempelvis i projektering för Karlskogas kommande simhall "Nobel badet". Målet har också varit att utveckla en manual och skapa en norm för en hållbar stadsprojektering, för att genom förbättrad kvalitet stärka hållbarhetsaspekterna för medborgarna. Motsvarande kvalitetsarbete har även skett inom föräldraskapsstödsområdet där uppföljningsarbete i kombination med professionens kunskap och kulturkompetens lett till att nya föräldraskapsstödsgrupper där kommunen tidigare inte nått fram.
3. 3. Framtagande av ett lokalt avtal och verksamhetsplan gällande lokalt folkhälsoarbete Efter över tjugo år med en gemensam Folkhälsonämnd har ett stort arbete genomförts under året i både Karlskoga och Degerfors, för att bygga upp ett nytt system för styrning och genomförande av folkhälsoarbete i praktiken. För att ta fram vad kommunerna önskade prioritera inom lokalt folkhälsoarbete och social hållbarhet har respektive kommuns ledning uttryckt vad de anser vara de viktigaste insatserna och målen för det lokala folkhälsoarbetet. Parallellt har ett avtal mellan kommunerna och verksamhetsplaner för arbetet tagits fram för att systematisera åtagande och förväntningar i samverkan.

Norra länsdelen

1. Att implementering av modellen Backa barnet (tidiga samordnade insatser för barn och unga) lyfts som främsta gemensamma prioritering i norra länsdelen har skapat fokus i arbetet under 2025. Framsteg i implementeringen och förutsättningar för utveckling under 2026 har skapats och involvering av fler aktörer sker successivt.
2. Medel för främjande och förebyggande arbete till länsdelsgemensam samverkan (medel för psykisk hälsa och nära vård). Medlen har under året möjliggjort utveckling av nya och befintliga verksamheter och att testa nya arbetssätt som kan bidra till att nå fler målgrupper i det främjande och förebyggande arbetet.
3. –Nya Socialtjänstlagen skapar förutsättningar för ett stärkt fokus på främjande och förebyggande arbete lokalt och i samverkan. En viktig hävstång för fortsatt arbetet där folkhälsoperspektivet blir en naturlig del och kopplingen till omställningen till nära vård blir tydlig.

Sydnärke:

1. Sydnärkes kommuner har tillsammans med Länsstyrelsen, Regionens utvecklingsenheter, Örebro universitet samt folkhälsoteamet samlats för att tillsammans utforma en ansökan till SustainGov utlysningen. Som grund till ansökan var en efterfrågan från Sydnärkes kommunchefer och kommundirektör gällande mer tydliga analyser av den data som redan finns för att kunna prioritera insatser för bästa effekter och resultat i kommunens verksamheter. Verktyg i projektet är datadialoger med medarbetare i kommunernas verksamheter samt med kommunernas barn och unga. Vidare ska projektet tillföra ökade kunskaper och forskningsunderlag kring barn och ungas förutsättningar för en jämlik, jämställd och god hälsa. Beslut att Sydnärke fick medel till en processledare på heltid kom i november och projektet startade upp första december. Medlen går till en heltidsanställd processledare som kommer att arbeta i Sydnärkes kommuner och som är en medarbetare i folkhälsoteamet.

2. Under året har folkhälsoteamet erbjudit Sydnärke kommuner att med hjälp av preventionspaletten analysera ett nuläge kring de förebyggande och främjande insatser som de idag arbetar med. Syftet är dels att öka analysförmågan samt även att synliggöra effekter och skapa ett organisatoriskt lärande. I Laxå och Hallsbergs kommuner har teamet haft månadsvisa faciliteringsuppdrag med syfte att kartlägga förebyggande och främjande insatser samt utifrån de problemutfall kommunerna ser genomföra analyser av de insatser som pågår. Som hjälp har preventionspaletten använts samt kunskapshöjande dialoger utifrån risk och skyddsfaktorer, kostnader, samverkanskunskap m.m. I Hallsberg har arbetat mynnat ut i att de nu i stort har kartlagt föräldraskapsstödet samt även tillsammans med verksamheterna analyserat verksamheten utifrån de fördjupade frågorna som finns i verktuget. Analysen har resulterat i att de nu är medvetna om vad de gör som fungerar bra men också vad de behöver förbättra, förändra, hitta nya lösningar på eller ta bort. I arbetet ingår också att analysera om det finns samverkansbehov för bättre effekter. I Laxå har man kartlagt vad som pågår och även haft dialog om vilka problemutfall som sticker ut för att se över mer långsiktiga satsningar för bättre resultat. Fokus i arbetet har utgått från deras kommunala mål och då främst utifrån Sveriges bästa skola

där de under sista delen av året genom dialog samlade de insatser som genomförts under året. . Arbetet fortsätter under 2026 med dialog i övriga kommuner om liknande upplägg.

3. Under några år har folkhälsoteamet arbetat med samordning av ett Sydnärke ungdomsråd. För att få svar på hur vi kan arbeta vidare med delaktighet och inflytandefrågor bland barn och unga med mer träffsäkerhet och bättre effekter genomfördes en kartläggning under våren. Dialoger skedde med verksamma inom Sydnärkes kommuner samt med barn och unga i skolornas elevråd. Syftet var att ta reda på hur teamet kan stödja eleverna och kommunerna i arbetet med att skapa förutsättningar för delaktighet och inflytande i sina liv, sin omgivning och i sitt samhälle. Kartläggningen visade att det främsta arbetet med att skapa delaktighet och inflytande måste ske i det dagliga arbetet i de verksamheter där man möter barn och unga samt att barnen vill tas på allvar och få återkoppling på deras tankar och idéer. Teamet har nu fått ett uppdrag från kommunchefer/direktörer i Sydnärke att ta fram en plan under 2026 för det fortsatta arbetet framåt.

Örebro

1. Under 2025 har strategiska förflyttningar gjorts i samverkansstrukturen genom utveckling av de länsdelsspecifika forumen. Länsdelsgrupp Örebro har arbetat fram förslag på två nya grupperingar med ansvar på strategisk respektive taktisk nivå. Ytterligare en utveckling som länsdelsgruppen beslutat om är ett nytt folkhälsoteam på länsdelsnivå som knyter samman arbetet inom det lokala folkhälsoarbetet som samverkan kopplat till folkhälsoöverenskommelsen med länsdelsgruppens styrning med inriktning och prioriterade områden.
2. En första kommunövergripande analys av social hållbarhet i Örebro kommun har genomförts på uppdrag av portföljstyrgruppen för social hållbarhet. Analysens resultat är även en del i den första övergripande uppföljningen av kommunens program för hållbar utveckling. Analysarbetet tog utgångspunkt i kommunens verksamheters nuläge och utmaningar utifrån samhällsutvecklingen och har resulterat i övergripande teman för fortsatta utvecklingsområden som förutsätter en kommunövergripande samsyn kring livsloppsperspektiv där kommunen behöver fungera mer som ett sammanhållet system. Parallellt med analysarbetet har ett verktyg för visualisering av en mängd variabler som är av betydelse för social hållbarhet. Verktyget är indelat i flera temaoområden och visar data för samtliga kommunens geografiska områden. Data består av information från både registeruppgifter, befolkningsundersökningar och verksamhetsdata. Verktyget lanserades sommaren 2025 och kommer att utvecklas kontinuerligt.
3. Här exemplifierar vi med några lokala utvecklingsarbeten: Under året har ett en kartläggning av föräldraskapsstöd genomförts parallellt med ett utvecklingsarbete kring arbetssätt kring statsbidrag där föräldraskapsområdet varit pilot. Flera utvecklingsarbeten kopplade till fysisk miljö och hälsa har initierats, både inom barn- och ungaområdet kopplat till Örebro kommuns deltagande i Generation peps initiativ Pep kommun, och inom äldreområdet genom ett utvecklingsprojekt om möjlighet till utevistelse och tillgång till utemiljöer tillsammans med Område vård och omsorg, Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen och Region Örebro läns Arbets- och miljömedicinska verksamhet.

RF/SISU

1. Friskare Unga och Friskare Unga 2.0 Barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) vill vara aktiva men saknar ofta stöd och möjligheter att delta i organiserad fysisk aktivitet. Under 2025 drev RF-SISU Örebro län, Region Örebro län och Örebro kommun projektet Friskare Unga som är ett projekt som jobbar aktivt för att utveckla och förbättra möjligheterna för barn och unga med NPF att vara fysiskt aktiva. Syftet med projektet var i den första delen (1 februari till 30 september 2025) att kartlägga och förstå den systemproblematik som hindrar fysisk aktivitet för målgruppen. Projektet har samlat in information om förutsättningar, hinder och möjligheter genom intervjuer och fokusgruppssamtal med aktörer utifrån en bred ansats (skola, hälso- och sjukvård, vårdnadshavare och idrottsföreningsrepresentanter) samt från ungdomar i målgruppen genom enkät och intervju. Projektet är nu inne i fas 2 där vi går från kartläggning till konkreta insatser genom stöd från Kraftsamling barn och unga. Ju mer vi jobbar riktat till målgruppen barn och unga med NPF desto större behov ser vi. Utfallet av kartläggningen visar att detta är en grupp i samhället vi behöver bli bättre på att möta och inkludera. Det gäller både föreningar och offentlig sektor där många av de aktiviteter som erbjuds är inte anpassade. Antingen för att anpassning saknas eller för att anpassningen är så stor att målgruppen inte känner sig inkluderad. Exempelvis genom att verksamhet för barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning även erbjuds till barn och unga med NPF. En positiv möjlighet vi ser från RF-SISU Örebro län är att de anpassning som efterfrågas även skulle vara bra för alla barn och unga, men särskilt barn och unga med NPF.
2. Mat- och rörelseglädje på familjecentral och öppen barn- och familjeverksamhet
Insatsen är en del av RF-SISU Örebro läns långsiktiga arbete för att främja goda matvanor och ökad fysisk aktivitet. Den har genomförts i norra länsdelen under 2025 och har samordnats av RF-SISU Örebro län i nära samverkan med norra folkhälsoteamet. Arbetet har omfattat både riktade insatser till barn och deras vårdnadshavare samt kompetenshöjande utbildningstillfällen för professioner verksamma inom familjecentral och öppen barn- och familjeverksamhet. Utgångspunkten för arbetet har varit att stärka mat- och rörelseglädje som en naturlig del av vardagen, med fokus på barnens utvecklingsfaser och familjernas olika förutsättningar. Under perioden har bland annat tre kunskapshöjande utbildningstillfällen genomförts för personal inom familjecentral och öppen barn- och familjeverksamhet, med syfte att öka kunskap och skapa gemensamma förhållningssätt kring mat, rörelse och hälsa i mötet med familjer. Som en del av arbetet har RF-SISU Örebro län även deltagit i forskningsprojektet Matsafari i samverkan med Örebro universitet. Projektet har bidragit med värdefulla perspektiv kring barns matvanor och hur forskning och praktik kan mötas i det hälsofrämjande arbetet. Inom ramen för projektet har även ett utbildningsmaterial med fokus på matglädje tagits fram i samarbete med Sara Ask, barndietist och författare. Materialet är tänkt att användas som tema vid föräldraträffar och som kunskapsstöd inom förskolan. Syftet är att öka förståelsen för barns olika förutsättningar och utvecklingsfaser kring mat, stärka föräldrar i allt det goda de redan gör samt ge inspiration till hur familjer och förskolor kan skapa en positiv matmiljö med fokus på matglädje. Under 2025 genomfördes föräldraträffar med detta material som utgångspunkt i alla fyra kommuner i norra Örebro län. Under året har vi vid två tillfällen presenterat vårt arbete med Mat- och rörelseglädje på familjecentral och öppen barn- och familjeverksamhet på Generation Peps nationella tematräffar där nya initiativ för att stärka barns hälsa lyfts fram. Arbetet under 2025 har

lagt en stabil grund för fortsatt utveckling. Ambitionen framåt är att ytterligare integrera arbetssätt och material i ordinarie verksamhet med en tydligare koppling till Pep kommun och Mat- och rörelsesatsning i förskolan.

3. Idrott 65+ Att jobba för att stärka hälsan riktad mot målgruppen 65+ är något vi på RF-SISU Örebro län gjort tillsammans med region och kommuner under många år. Inte minst genom den gruppverksamhet som parterna genomför tillsammans och som inriktar sig till personer som är 65 år eller äldre, inte har behov av stödinsatser från samhället och som även söker mer social gemenskap. Dessa rekryteras till gruppverksamhet där de får delta på föreläsningar och prova på en rad olika aktiviteter. Detta är inget nytt arbete, men det som skett under 2025 är en starkare spridning i länet. Tidigare har det främst varit södra länsdelen som haft grupper, men under 2025 har samtliga kommuner i länet utom två (Nora och Ljusnarsberg) haft gruppverksamhet. I dessa två kommuner pågår samtal och förhoppningen är att komma igång även där. Utmaningen i arbetet är hela tiden att hitta den långsiktigt strukturen och ägandeskapet. Det är lätt att när det sker personalförändringar så ifrågasätts insatsen. Vi ser att en nyckelfaktor för långsiktighet är att så många parter som möjligt är formellt ansvariga för att minska sårbarheten.

Personella resurser

ÖLBF:

En folkhälsokommunikatör finns anställd hos Örebro läns bildningsförbund som huvudsaklig resurs i folkhälsoarbetet. Övriga två anställda (länsbildningskonsulenten och amatörteaterkonsulenten) hos Örebro läns bildningsförbund arbetar också med projekt, frågor och områden som bidrar till folkhälsoarbetet.

Folkhälsoteamen:

Folkhälsoutvecklare - Tre medarbetare varav en tjänst är helfinansierad av Region Örebro län fram till 2026 utifrån uppdrag psykisk hälsa och suicidprevention. Enhetschef – En medarbetare Under året har även anställningar så som Ung kommunutvecklare och ungdomsutvecklare ingått i enheten inom ramen för Karlskoga kommuns satsning på social hållbarhet. Folkhälsotemet bestod under 2025 av fyra stycken heltidstjänster, inkl Folkhälsochef. En av heltidstjänsterna i teamet (länsdelssamordnare psykisk hälsa) finansieras till 100% av externa medel för arbetet med psykisk hälsa. Denna del ingår inte i den ekonomiska redovisningen i detta underlag. Under året har Region Örebro län (Välfärd och folkhälsa) tjänsteköpt timmar från Folkhälsoteamet för arbete med Regional Överenskommelse om samverkan i familjecentral, vilket redovisas i bifogad fil. Tre tillsvidaretjänster under 2025 som betalats utifrån överenskommelsen Samverkan för god, jämlik och jämställd folkhälsa : två folkhälsoutvecklare och en folkhälsochef. Utöver dessa tjänster har en länsdelssamordnare för psykisk hälsa och suicidprevention finansierats av statliga medel samt under våren en deltid folkhälsoutvecklare som finansierats av Nära vård projektmedel för att stödja implementeringen av Pep kommun.

Utvecklings- och hållbarhetsavdelningen:

Personalresurserna inom Utvecklings- och hållbarhetsavdelningen består av Enheten för hållbar utveckling inom Utvecklings- och hållbarhetsenheten omfattar ca 20 strategier med kompetens inom innovation och kvalitet, ekologisk och social hållbarhet. Fem strategier inom enheten har folkhälsovetenskaplig kompetens som utgångspunkt. De arbetar tillsammans med kollegor med sakkunskap inom jämställdhet, mänskliga rättigheter, civilsamhällessamverkan, demokrati och delaktighet inom den sociala hållbarhetsdimensionen. Folkhälsostrategerna är involverade i kommunövergripande processer kopplat till program för hållbar utveckling, årsprocess för verksamhetsplanering och uppföljning i relation till övergripande strategier och budget, kommunövergripande samordning inom social hållbarhet och har även rollen som länsdelssamordnare för psykisk hälsa och suicidprevention.

RF/SISU:

Under 2025 har 37 personer varit anställda på RF-SISU Örebro län för arbete med utåtriktad verksamhet som kan kopplas till folkhälsoöverenskommelsen. Dessa är uppdelade i två olika verksamhetsområden. Verksamhetsområde Folkhälsa & Samhälle leds av den verksamhetschef som är en del av chefsgrupp folkhälsa. Inom det verksamhetsområdet finns exempelvis de fyra länsdelskopplade folkhälsosamordnare som även är delar av länsdelarnas folkhälsoteam som kommunernas folkhälsochefer leder. Inom verksamhetsområdet finns även sakkunnig inom kost och antidoping, sakkunnig inom jämställdhet, koordinator för Rörelsenätverket samt ett antal personer med projekt eller särskilda uppdrag. Exempelvis Pep kommun, Mat- och rörelsesatsning i förskolan, Rörelsesatsning i skolan, idrott 65+, idrott för personer med funktionsnedsättning samt idrott i segregerade områden. I organisationens andra verksamhetsområde (Idrott och folkbildning) finns idrottskonsulenter som är föreningsansvariga och är den person som jobbar närmast idrottsföreningen. Utifrån folkhälsoöverenskommelsen är dessa nyckelpersoner i arbetet med hälsofrämjande idrottsförening. Inom det verksamhetsområdet finns även de frågor som handlar om trygg idrott där RF-SISU Örebro län både tar emot anmälningar om missförhållanden sker i idrottsföreningar och jobbar främjande och förebyggande för att minska risken för att idrott bedrivs på ett otryggt sätt.

Övrigt:

Önskar få underlag för uppföljning samt datum tidigare då det ska hinnas med att förankras på lokal politisk nivå och inte enbart i tjänstemannaled.

I den ekonomiska redovisningen finns ej projektmedel för Nära vård insatser eller SamKraft medel med för december med. Folkhälsoteamet har av länsdelsgrupp söder blivit beviljade 200tkr för en projektledare under våren för generation pep satsningen, folkhälsokonferensen i Sydnärke januari 2026 samt gällande långsiktig finansiering av seniorkraftannonsering. Ett överskott från föregående år täckte bland annat upp ökade lönekostnader samt kostnader för olika utbildningsinsatser. Ny revision genomfördes under senare delen av 2025 i Lekebergs kommun och då det fastställdes att överskottsmedel ej får föras över till nästkommande år. Därför har nu medel gått tillbaka till kommunerna under första delen av 2026. Eftersom

kommunernas del av intäkterna inte motsvarar ökade lönekostnader och verksamhetskostnader så innebär det att det blir tuffare för teamet att kunna ha tre tillsvidare anställda efter 2026.

Under 2025 har det skett ganska stora personalförändringar på RF-SISU Örebro län. En är att verksamhetschefen för Folkhälsa & Samhället (Jonas Karlsson) fått en ny roll i organisationen och blivit distriktidrottschef. Ersättare är Annika Karlsson Juliussen som tidigare varit folkhälsochef i sydnärke folkhälsoteam. Annika tillträder den 9 februari 2026. En annan förändring är att Kristin Roswall som är samordnare för södra länsdelen slutar. Hennes ersättare är Signe Fridell, folkhälsoutvecklare från Nordanstigs kommun, som tillträder 9 januari 2026. Personalförändringarna har inneburit att RF-SISU Örebro län under delar av hösten inte haft bemanning på tjänsterna, vilket är förklaringen till det ekonomiska överskottet.